

DAAR WAS INEENS HET WATER, EEN ALARMBEL

Esther Bijlo | Beeld: Judith Jockel

Plots was het daar. Het water. Als dit klimaatverandering is, zei een bewoonster van het Limburgse dorpje Wittem, dan houd ik mijn hart vast. "Dit is zo extreem. Je kunt je niet voorstellen hoe snel het ging."

Het is klimaatverandering, wees een onderzoek daarna uit. De extreme regenval die half juli delen van Nederland, België en Duitsland onder water zette, is te verklaren uit de opwarming van de atmosfeer, liet het KNMI een maand later weten. De neerslag is daardoor heftiger en komt vaker in grote hoeveelheden naar beneden. De planeet is al 1,2 graden warmer geworden sinds de mens in grote hoeveelheden fossiele brandstoffen verstoekt. Het maakt de kans op extreem weer beduidend groter. Er vielen meer dan 200 doden in België en Duitsland.

Voor West-Europa was het een relatief nieuwe ervaring, een alarmbel. Elders in de wereld zochten aardbewoners al langer onder het broeikaseffect. Bosbranden, overstromingen, droogtes, hittegolven: extreem weer zal steeds normaler worden stelde het wetenschappelijke klimaatpanel IPCC in september in een nieuw rapport. Het Rode Kruis constateerde een maand later dat de klimaatcrisis allang is begonnen. In 2020 moesten meer dan 30 miljoen mensen hun huis verlaten, op de vlucht voor natuurgeweld, meer dan drie keer zoveel als het aantal burgers dat weg moest vanwege conflicten. In tien jaar tijd vielen in de wereld meer dan 400.000 doden door extreem weer, aldus de hulporganisatie.

Het is erop of eronder, is de laatste boodschap van het IPCC. Wil die grens van 1,5 graden temperatuurstijging nog haalbaar zijn, dan is acute actie noodzakelijk. Nog een maand later kwamen bijna alle landen bijeen in het Schotse Glasgow om elkaar te verleiden meer te ondernemen voor het klimaat. Er kwam een berg beloftes, een rij allianties van koplopers en een paar kleine doorbraakjes. Volgend jaar verder, zei iedereen tegen elkaar. Kan het nog? Is het nog te halen, die 1,5 graden? Is het glas halfvol of halfleeg?

Volgens de immer optimistische klimaatcommissaris van de EU Frans Timmermans kan het. Het glas is halfvol. De wereld is in staat het tij te keren. Zo niet dan wordt het vechten om water en voedsel, schetste hij eerder deze maand bij het vijfjarig jubileum van Grootouders voor het Klimaat. "Dat is het lot van onze kleinkinderen als we nu niet handelen", stelde hij.

De kleinzoon van Timmermans is 1 jaar oud. "Wij zijn nu de wereld aan het vormgeven waarin mijn kleinzoon leeft als hij 31 jaar oud is."

